

STORTINGET

Innst. 326 L

(2018–2019)

Innstilling til Stortinget
fra familie- og kulturkomiteen

Prop. 78 L (2018–2019)

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om Endringer i barnevernloven (politiattest for fylkes- nemndsledere, tilgang til opplysninger i Folke- registeret)

Til Stortinget

1. Sammendrag

1.1 Innledning

Barne- og likestillingsdepartementet foreslår i proposisjonen å innta hjemmel i barnevernloven til å utstede uttømmende politiattest for fylkesnemndsledere i fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker (fylkesnemndene). Videre foreslår departementet å innta hjemmel i barnevernloven som gir offentlige myndigheter tilgang til taushetsbelagte opplysninger fra Folkeregisteret, når dette er nødvendig for å utføre oppgaver etter barnevernloven.

De foreslåtte lovendringene er en videreføring av tidligere rettstilstand og oppfølging av henholdsvis folkeregisterloven og politiregisterloven.

1.2 Hjemmel til å kreve politiattest for fylkesnemndsledere

Strafferegisterloven og strafferegisterforskriften ble opphevet i 2014 og erstattet av politiregisterloven og forskrift 20. september 2013 nr. 1097 om behandling av opplysninger i politiet og påtalemyndighetene (politiregisterforskriften). En utilsiktet konsekvens av dette var at hjemmelen for å kreve uttømmende politiattest for fylkesnemndsledere også ble opphevet.

På en uttømmende politiattest vil alle opplysninger om straffer, strafferettslige reaksjoner og andre tiltak som er registrert i reaksjonsregisteret som følge av lovbrudd vises, uavhengig av hvor lang tid det er siden gjerningen ble begått. Det er unntak for forenklet forelegg, saker som løses i konfliktrådet, og gjerninger begått før fylte 18 år og som ikke har vært gjentakende, jf. politiregisterloven § 41 første ledd.

Fylkesnemndsledere har ansvaret for å lede og avgjøre de mest inngripende sakene etter barnevernloven. I sin saksbehandling har også nemndsledere mulighet til direkte samtaler med barn, som en del av barns medvirkning.

For å sikre at saksbehandlingen i fylkesnemnda inngir alminnelig tillit og respekt vurderer departementet det som nødvendig at tilsettingsmyndigheten gis klar hjemmel til å innhente uttømmende politiattest. Departementet foreslår derfor at tilsettingsmyndighetene gis hjemmel i barnevernloven til å kreve uttømmende politiattest for fylkesnemndsledere, jf. politiregisterloven § 41 første ledd. Dette er i tråd med tidligere hjemmel, og er etter departementets syn å regne som en videreføring av rettstilstanden.

1.3 Tilgang til taushetsbelagte opplysninger fra Folkeregisteret

Lov 9. desember 2016 nr. 88 om folkeregistrering (folkeregisterloven) trådte i kraft 1. oktober 2017, med tilhørende forskrift 14. juli 2017 nr. 1201 til folkeregisterloven.

Ved ikrafttredelse av ny folkeregisterlov ble eksisterende tilganger til opplysninger fra Folkeregisteret videreført i en overgangsperiode for lovens første virkeår, det vil si frem til 1. oktober 2018. Tilgang på taushetsbe-

lagte opplysninger i Folkeregisteret etter 1. oktober 2018 krever nødvendig hjemmel i særlovgivningen.

Barnevernets behov for å innhente taushetsbelagte opplysninger kan oppstå i ulike faser av en barneverns-sak. Det er derfor presisert i barnevernloven § 6-4 at adgangen til å innhente taushetsbelagte opplysninger ved pålegg både gjelder ved vurdering, forberedelse og behandling av de nevnte sakstypene. Departementet ser imidlertid at det som følge av endringer i folkeregisterloven i enkelte tilfeller vil kunne oppstå tvil om hvorvidt barnevernloven § 6-4 gir hjemmel til å innhente nødvendige taushetsbelagte opplysninger fra Folkeregisteret. Dette kan for eksempel gjelde tidlig i en undersøkelsesfase, jf. barnevernloven § 4-3. Barneverntjenesten kan i slike tilfeller ha behov for grunnleggende opplysninger for å kunne vurdere hvordan undersøkelsen skal gjennomføres, eksempelvis om hvem som har foreldreansvar for barnet, om foreldrene har flere barn og om adopsjon. Behovet for opplysninger kan også oppstå i saker hvor det er aktuelt å igangsette frivillige hjelpetiltak etter barnevernloven § 4-4.

Departementet legger til grunn at barnevernet i de fleste tilfeller kan innhente nødvendige opplysninger fra Folkeregisteret enten ved samtykke eller ved at barnevernet innhenter opplysningene ved pålegg, jf. barnevernloven § 6-4. For å unngå tvilstilfeller mener departementet likevel at det bør gå tydelig frem av barnevernloven at offentlige myndigheter har adgang til å innhente taushetsbelagte opplysninger fra Folkeregisteret når det er nødvendig for å utføre oppgaver etter barnevernloven.

Departementet vurderer derfor at det bør innføres en samlet hjemmel i barnevernloven som sikrer at offentlige myndigheter fortsatt får tilgang til taushetsbelagte opplysninger fra Folkeregisteret dersom det er nødvendig for å utføre oppgaver etter barnevernloven. Departementet vurderer at en slik hjemmel er i tråd med tidligere hjemmel i folkeregisterloven av 1970, og at forslaget således er en videreføring av tidligere rettsstilstand. Etter departementets vurdering vil forslaget derfor heller ikke innebære noen vesentlige personvernmessige konsekvenser.

2. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Trond Giske, Kari Henriksen og Anette Trettebergstuen, fra Høyre, lederen Kristin Ørmen Johnsen, Vetle Langedahl og Tage Pettersen, fra Fremskrittspartiet, Silje Hjemdal og Morten Wold, fra Senterpartiet, Åslaug Sem-Jacobsen, fra Sosialistisk Venstreparti, Freddy André Øvstegård, fra Venstre, Grunde Almeland, og fra Kristelig Folkeparti, Jorunn Gleditsch Lossius,

ønsker å vise til at etter ny folkeregisterlov § 10-2 første ledd kan taushetsbelagte opplysninger utleveres til blant annet offentlige myndigheter som har hjemmel i lov til å innhente opplysninger fra Folkeregisteret uten hinder av taushetsplikt.

Komiteen understreker at det nå er behov for en tydeliggjøring i barnevernloven av hvilken adgang offentlige myndigheter har til å innhente taushetsbelagte opplysninger i forbindelse med utførelse av oppgaver etter denne loven.

Komiteen vil vise til at flere offentlige myndigheter har oppgaver etter barnevernloven, eksempelvis kommunal barneverntjeneste, fylkesmannsembetene og fylkesnemndene. Komiteen viser til at disse organene kan innhente taushetsbelagte opplysninger, etter samtykke, jf. forvaltningsloven § 13 a nr. 1, og etter pålegg, ved nærmere bestemte tilfeller, jf. barnevernloven § 6-4 annet, tredje og fjerde ledd.

Det foreslås en ny bestemmelse i loven som fastsetter at offentlige myndigheter kan innhente taushetsbelagte opplysninger fra Folkeregisteret når det er nødvendig for å utøve oppgaver etter barnevernloven. Dette er en videreføring av rettsstilstanden slik den var før 2014. Komiteen viser til at offentlige myndigheter her omfatter kommunal barneverntjeneste, herunder kommunal akuttberedskap, statlig barnevernmyndighet, fylkesnemndene, domstolene og fylkesmannsembetene.

Komiteen viser til at det foreslås å fastsette at tilsettingsmyndighetene skal kreve uttømmende politiattest ved tilsetting av fylkesnemndslederne i fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker. Hjemmelen for å kreve politiattest og konsekvenser av anmerkninger ligger i særloven. Komiteen viser til at fylkesnemnda avgjør tvangssaker etter barnevernloven, helse- og omsorgstjenesteloven og smittevernloven. Nemndsledere har ansvar for å lede behandlingen og fatte vedtak i sakene, og det er derfor viktig at nemndslederen har alminnelig tillit og respekt i befolkningen. Ved å tilføye bestemmelsen i barnevernloven er det hevet over enhver tvil at de som skal ansettes, skal legge fram en uttømmende politiattest.

Komiteen støtter lovforslaget i proposisjonen.

3. Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om endringer i barnevernloven (politiattest for fylkesnemndsledere, tilgang til opplysninger i Folkeregisteret)

I

I lov 17. juli 1992 nr. 100 om barneverntjenester gjøres følgende endringer:

Ny § 6-4 b skal lyde:

§ 6-4 b Tilgang til opplysninger fra Folkeregisteret

Offentlige myndigheter kan uten hinder av taushetsplikt innhente opplysninger fra Folkeregisteret når det er nødvendig for å utføre oppgaver etter denne loven.

§ 6-10 nytt fjerde ledd skal lyde:

Den som skal ansettes som leder i fylkesnemnda, skal legge frem en uttømmende politiattest som nevnt i politiregisterloven § 41 første ledd.

Nåværende fjerde, femte og sjette ledd blir nytt femte, sjette og syvende ledd.

II

1. Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelser til forskjellig tid.
2. Departementet kan gi overgangsbestemmelser.

Oslo, i familie- og kulturkomiteen, den 28. mai 2019

Kristin Ørmen Johnsen

leder

Vetle Langedahl

ordfører

